

2008-06-24 09:07 CEST

USA/EUROPA: Europa förnekar roll i USA:s olagliga överlämningar och hemliga fängslanden

I en rapport som publiceras idag uppmärksammar Amnesty att inte en enda åtgärd vidtagits för att förhindra europeisk inblandning vad gäller USA:s olagliga överlämningar av terroristmisstänkta och hemliga fängslanden.

Amnesty kräver nu att oberoende utredningar tillsätts så snart som möjligt. Amnestys rapport *State of denial: Europe's role in rendition and secret detention*, visar på hur europeiska stater vägrar erkänna eller utreda olagliga överlämningar (renditions) och hemliga fängslanden som utförts med deras inblandning eller på deras territorium.

- Europeiska regeringar förnekar och har undvikit sanningen för länge. Deras inblandning står i stark kontrast till deras uttalanden om att vara ansvarsfulla aktörer i kampen mot terrorismen, säger Amnesty.

Amnestys rapport belyser sex fall som rör 13 individer där europeiska stater varit inblandade, allt från att de låtit flyg från CIA använda europeiska flygplatser och luftrum till att de upplåtit plats för hemliga fängelser, så kallade "black sites". Alla offer för olagliga överlämningar och hemliga fängslanden som intervjuats av Amnesty säger att de blivit torterade eller utsatts för annan misshandel.

- De ökade bevisen för Europas partnerskap i USA:s program för rendition förstärker det akuta behovet av åtgärder för att förhindra ytterligare delaktighet, säger Amnesty.

Organisationen påpekar att en stat är ansvarig för brott mot internationell

rätt om den medvetet hjälper en annan stat att bryta mot de mänskliga rättigheterna. Den tyske medborgaren, Khaled el-Masri greps i Makedonien innan han överlämnades till amerikanerna som sedan skickade honom till Afghanistan. Där säger Khaled han hölls fängslad i hemlighet och blev slagen och förhörd av USA-agenter. Efter fyra månader fördes han till Albanien där han sattes på ett plan hem till Tyskland. Trots att det gått mer än fyra år har Khaled inte fått något officiellt erkännande vad gäller gripandet eller tortyren, och de ansvariga i Europa och USA har inte ställts till svars.

I strid mot det absoluta tortyrförbudet avisades de egyptiska medborgarna Mohammad El Zari och Ahmed Agiza från Sverige 2001. Svensk polis överlämnade de bägge männen till CIA-agenter på Bromma flygplats. På grund av att tortyr är mycket utbrett i Egypten begärde Sverige diplomatiska garantier för att de båda männen skulle behandlas väl. Trots garantierna utsattes de för tortyr i fångenskap i Egypten och Sverige har fått stark kritik bland annat från FN:s tortyrkommitté för att man förlitade sig på garantierna.

Amnesty presenterar nu en sexpunktsplan för att sätta stopp för europeisk inblandning i renditions och hemliga fängslanden. Organisationen kräver bland annat att oberoende utredningar genomförs av samtliga fall där europeiska länder misstänks vara delaktiga, att europeiska stater ska vägra genomföra eller underlätta överföring av någon fånge till en annan stat utan rättslig prövning och de som fallit offer ska få gottgörelse.

Amnesty anser även att flyg som ansöker om tillstånd att resa över eller landa på europeiskt territorium ska lämna uppgift om någon av passagerarna ombord blivit frihetsberövade, vart de ska föras och om det finns någon laglig grund till att de ska överföras till annat land.

Amnesty upprepar att regeringar har en skyldighet att skydda människor från terroristattacker men att detta måste göras inom ramverket för internationell rätt och de mänskliga rättigheterna.

- Regeringsstöd till aktiviteter som är anpassade för att undgå offentlig granskning försvagar rättssäkerheten, vilket är själva grunden för en rättsstat, säger Amnesty.

Läs rapporten i bifogad fil.

Nina Eneroth
Amnesty Press och media

Amnesty International är en oberoende internationell organisation som arbetar för att mänskliga rättigheter ska gälla alla, nu och i framtiden. Genom att avslöja kränkningar och skapa uppmärksamhet och opinion sätter vi press på regeringar och makthavare runt om i världen.

Läs mer om vårt globala arbete på www.amnesty.org, där hittar du också alla de nyheter, blyxtaktioner och rapporter vi publicerar.